

Projekt z dnia 29 października 2010 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 2010 r.

w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych²⁾

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr z 2010 r. Nr 136, poz. 914 i Nr 182, poz. 1228) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać naturalne wody mineralne, wody źródlane i wody stołowe, w tym wymagania mikrobiologiczne, maksymalne dopuszczalne poziomy naturalnych składników mineralnych tych wód, warunki poddawania tych wód procesom usuwania składników lub nasycania dwutlenkiem węgla;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²⁾ Rozporządzenie wdraża postanowienia:

- 1) dyrektywy Komisji 2003/40/WE z dnia 16 maja 2003 r. ustanawiającej wykaz, stężenia graniczne i wymogi w zakresie etykietowania dla składników naturalnych wód mineralnych oraz warunki zastosowania powietrza wzbogaconego w ozon do oczyszczania naturalnych wód mineralnych i wód źródlanych (Dz. Urz. UE L 126 z 22.05.2003, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, Rozdz. 13, t. 31, str. 193),

- 2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/54/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie wydobywania i wprowadzania do obrotu naturalnych wód mineralnych (Dz. Urz. UE L 164 z 26.06.2009, str. 45).

- 2) wzorcowy zakres badań, sposób przeprowadzania oceny i kwalifikacji rodzajowej wód, o których mowa w pkt 1;
- 3) szczególne wymagania dotyczące oznakowania, prezentacji i reklamy wód, o których mowa w pkt 1;
- 4) szczegółowe wymagania higieniczne dotyczące wydobywania, transportu i rozlewu wód, o których mowa w pkt 1.

Rozdział 2

Naturalne wody mineralne

§ 2. 1. Naturalne wody mineralne w opakowaniach nie mogą zawierać składników naturalnego pochodzenia, potencjalnie szkodliwych dla zdrowia.

2. Składniki naturalnego pochodzenia występujące w naturalnych wodach mineralnych w opakowaniach oraz ich maksymalne poziomy, których przekroczenie może stanowić ryzyko dla zdrowia określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Charakterystyczny skład mineralny, temperatura i inne właściwości naturalnej wody mineralnej mogą zmieniać się tylko w granicach naturalnych fluktuacji – maksymalnie $\pm 20\%$ i nie mogą ulegać zmianom związanym z poborem wody.

4. Wymagania dotyczące metod oznaczania składników wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Wodę kwalifikuje się jako naturalną wodą mineralną po przeprowadzeniu jej oceny pod względem:

- 1) geologicznym i hydrogeologicznym;
- 2) fizycznym, chemicznym i fizykochemicznym;
- 3) mikrobiologicznym;
- 4) farmakologicznym, fizjologicznym i klinicznym, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na konieczność potwierdzenia szczególnych właściwości.

2. Ocenę, o której mowa w ust. 1, przeprowadza się zgodnie z kryteriami określonymi w § 4, metodami naukowymi uznanymi przez organy urzędowej kontroli żywności.

§ 4. 1. Kwalifikacja rodzajowa i uznanie danej wody jako naturalnej wody mineralnej są przeprowadzane na podstawie:

- 1) dokumentacji geologicznej i hydrogeologicznej dotyczącej otworu, z którego czerpana jest woda zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.³⁾);
- 2) określenia obszaru ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęcia wody oraz innych środków jego ochrony przed zanieczyszczeniami;
- 3) zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia;
- 4) temperatury wody pobranej z ujęcia oraz temperatury otoczenia w czasie pobierania próbek wody do badań, o których mowa w ust. 3;
- 5) związków między warunkami geologicznymi i rodzajem składników mineralnych występujących w wodzie.

2. Niezależnie od danych określonych w ust. 1 wymagane jest przedstawienie wyników następujących analiz chemicznych i pomiarów fizykochemicznych:

- 1) suchej pozostałości w temperaturze 180 °C i 260 °C;
- 2) przewodności lub oporności elektrycznej w określonej temperaturze pomiaru;
- 3) stężenia jonów wodorowych (pH);
- 4) zawartości anionów i kationów;
- 5) zawartości składników niezjonizowanych;
- 6) zawartości pierwiastków śladowych;
- 7) radioaktywności wody przy ujęciu;
- 8) izotopów tlenu (¹⁶O-¹⁸O) i wodoru (prot - wodór lekki, deuter - wodór ciężki, tryt - wodór promieniotwórczy) i proporcji pomiędzy tymi izotopami, jeżeli konieczne;
- 9) potwierdzających brak organicznych składników antropogenicznych, takich jak: pestycydy, detergenty, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, polichlorowane bifenyle.

3. Badania mikrobiologiczne wody przy ujęciu mają na celu ustalenie:

- 1) braku:
 - a) pasożytów i drobnoustrojów chorobotwórczych,

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489.

- b) bakterii z grupy coli w 250 ml w temperaturze 37 °C,
 - c) *Escherichia coli* w 250 ml w temperaturze 44,5 °C,
 - d) paciorkowców kałowych w 250 ml,
 - e) *Clostridia* redukujących siarczyny (łącznie z przetrwalnikami) w 50 ml,
 - f) *Pseudomonas aeruginosa* w 250 ml;
- 2) ogólnej liczby bakterii, wyhodowanych na agarze lub mieszance agaru i żelatyny, w 1 ml wody w temperaturze:
- a) 20-22 °C w czasie 72 godzin w ilości nie większej niż 20,
 - b) 37 °C w czasie 24 godzin w ilości nie większej niż 5.

4. Wzrost ogólnej liczby bakterii na agarze nie może być wynikiem zanieczyszczenia wody w procesie produkcji i nie powinien przekraczać 100 w 1 ml wody w temperaturze 20-22 °C po 72 godzinach i 20 w 1 ml w temperaturze 37°C po 24 godzinach. Pomiar wzrostu ogólnej liczby bakterii wykonywany jest w czasie do 12 godzin od rozlania wody do opakowań, przechowywanej w temperaturze 4 °C.

5. Woda wprowadzana do obrotu w opakowaniu musi spełniać wymagania mikrobiologiczne określone w ust. 3 pkt 1 i nie może wykazywać żadnych negatywnych cech organoleptycznych. Całkowita ilość kolonii, o których mowa w ust. 3 pkt 2, namnażających się w naturalnej wodzie mineralnej może wynikać tylko z normalnego wzrostu ilości bakterii, które znajdowały się w niej przy pobraniu z ujęcia.

6. Wzorcowy zakres badań naturalnych wód mineralnych określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

7. Kryteria klasyfikacji naturalnych wód mineralnych, wód źródłanych i wód stołowych według pochodzenia i stopnia nasycenia dwutlenkiem węgla określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Badania kliniczne i farmakologiczne, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4, obejmują analizy wykonane według uznanych metod naukowych, które muszą być dostosowane do szczególnych właściwości naturalnej wody mineralnej oraz jej wpływu na funkcje organizmu ludzkiego, takie jak:

- 1) diureza;
- 2) funkcje żołądkowe lub jelitowe;

3) wyrównanie niedoboru substancji mineralnych.

2. Badania, o których mowa w ust. 1, mogą być zastąpione, jeżeli jest to możliwe, obserwacjami klinicznymi.

§ 6. 1. Do znakowania naturalnych wód mineralnych i wód źródłanych stosuje się przepisy w sprawie znakowania środków spożywczych, wydane na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, zwanej dalej „ustawą”, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Naturalne wody mineralne powinny być oznakowane nazwą „naturalna woda mineralna”. W przypadku naturalnych wód mineralnych gazowanych (musujących) w oznakowaniu stosuje się nazwy określone w poz. 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

3. Oznakowanie naturalnych wód mineralnych musi zawierać informacje obejmujące:

- 1) zawartość charakterystycznych składników mineralnych w litrze wody oraz ogólną zawartość rozpuszczonych składników mineralnych;
- 2) nazwę własną otworu lub zespołu otworów, z których jest czerpana woda do produkcji danej wody w opakowaniu, i jego lokalizację ze wskazaniem miejsca lub miejscowości;
- 3) nazwę handlową (wymyśloną) wody w opakowaniu;
- 4) nazwę producenta wody (rozlewni) i jego adres;
- 5) w przypadku stosowania powietrza wzbogaconego w ozon - informację o treści: „woda poddana dopuszczonej technice traktowania powietrzem wzbogaconym w ozon” zamieszczoną obok informacji o zawartości charakterystycznych dla danej wody składników mineralnych;
- 6) w przypadku stosowania procesów, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 3, innych niż traktowanie powietrzem wzbogaconym w ozon – informację o tych procesach;
- 7) w przypadku całkowitego lub częściowego usunięcia dwutlenku węgla metodami fizycznymi – informację o treści: „całkowicie odgazowana” lub „częściowo odgazowana”, dodaną do nazwy naturalnej wody mineralnej.
- 8) w przypadku wód zawierających powyżej 1,5 mg/l fluorków - informację o treści: „Zawiera ponad 1,5 mg/l fluorków. Nie powinna być regularnie spożywana przez niemowlęta i dzieci poniżej 7 roku życia”.

4. W odniesieniu do wód, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4, stopień nasycenia dwutlenkiem węgla i jego pochodzenie oraz zalecana dzienna ilość wody do spożycia, podane w ocenie i kwalifikacji rodzajowej danej wody, mogą być podawane w oznakowaniu tych wód.

5. Naturalne wody mineralne mogą być znakowane określeniami odnoszącymi się do ich klasyfikacji chemicznej, jeżeli wody te spełniają odpowiednie kryteria określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

6. Kryteria kwalifikacji chemicznej stosowane w znakowaniu naturalnych wód mineralnych określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

7. Naturalne wody mineralne o zawartości soli mineralnych na poziomie pomiędzy 500 – 1500 mg/l mogą być znakowane jako „średniozmineralizowane”.

8. W przypadku znakowania wód informacjami, o których mowa w ust. 3 pkt 8, napis nanosi się wyraźną czcionką i zamieszcza bezpośrednio obok nazwy handlowej naturalnej wody mineralnej.

§ 7. 1. Nazwa miejsca lub miejscowości albo nazwy pochodne tego miejsca lub tej miejscowości mogą być użyte jako nazwa handlowa wody pod warunkiem, że:

- 1) odnoszą się do wody wydobywanej w tym miejscu, miejscowości lub przynależnym do nich rejonie;
- 2) ich użycie nie wprowadzi w błąd co do miejsca wydobywania wody.

2. Naturalna woda mineralna pochodząca z jednego otworu lub z określonego ujęcia może być rozlewana do opakowań i wprowadzana do obrotu tylko pod jedną nazwą handlową.

3. Jeżeli nazwa handlowa (wymyślona) naturalnej wody mineralnej różni się od nazwy własnej otworu lub określonego ujęcia lub miejsca wydobywania tej wody, to określenie tego miejsca lub nazwa otworu lub określonego zespołu otworów muszą być naniesione czcionką, której wysokość i szerokość stanowi co najmniej 1,5 wysokości i szerokości największej czcionki użytej w tej nazwie handlowej.

§ 8. 1. Opakowania naturalnych wód mineralnych nie mogą zawierać oznaczeń, zastrzeżonych nazw, znaków towarowych lub firmowych, nazw gatunkowych, obrazów, sugerujących właściwości, których woda nie posiada, w szczególności w odniesieniu do

pochodzenia, wyników analiz lub wszelkich innych danych dotyczących uznania tej wody i jej kwalifikacji rodzajowej.

2. Oznakowanie naturalnych wód mineralnych nie może zawierać informacji przypisujących naturalnej wodzie mineralnej właściwości zapobiegania chorobom lub ich leczenia albo odwoływać się do takich właściwości.

3. Oznakowanie naturalnych wód mineralnych informacjami: „pobudza trawienie”, „stymuluje funkcje wątrobowo-żółciowe” lub oznaczeniami podobnymi, może być użyte pod warunkiem, że wody te spełniają odpowiednie wymagania potwierdzone wynikami udokumentowanych badań klinicznych i farmakologicznych, o których mowa w § 5.

4. Wymagania, o których mowa w ust. 1-3, dotyczą również prezentacji i reklamy naturalnych wód mineralnych.

Rozdział 3

Wody źródlane

§ 9. 1. Wody źródlane podlegają ocenie i kwalifikacji rodzajowej zgodnie z wymaganiami, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 – 3 i ust. 2 oraz § 4 ust. 1 – 5.

2. Wzorcowy zakres badań naturalnych wód mineralnych określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia stosuje się odpowiednio.

§ 10. Wody źródlane przy ujęciu i w opakowaniu muszą spełniać wymagania:

- 1) mikrobiologiczne, o których mowa w § 4 ust. 3 - 5;
- 2) chemiczne i fizyko-chemiczne oraz organoleptyczne określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

§ 11. Do oznakowania, prezentacji i reklamy wód źródłanych stosuje się przepisy § 6 ust. 3 pkt 2 - 6, § 7 i § 8 ust. 1 i 2.

Rozdział 4

Wymagania dotyczące wydobywania i rozlewu do opakowań naturalnych wód mineralnych i wód źródłanych

§ 12. 1. Eksploatacja ujęcia naturalnych wód mineralnych i wód źródłanych może odbywać się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego wydanego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.⁴⁾) lub koncesji wydanej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

2. Każdy otwór lub zespół otworów, z którego czerpie się naturalną wodę mineralną lub wodę źródlaną, posiada nazwę własną używaną w:

- 1) dokumentacji hydrogeologicznej, o której mowa w § 4 ust. 1;
- 2) ocenie i kwalifikacji rodzajowej wody;
- 3) dokumentacji z badań laboratoryjnych;
- 4) znakowaniu naturalnej wody mineralnej i wody źródlanej.

3. Wody, o których mowa w ust. 1, pochodzące z jednego otworu lub zespołu otworów posiadają jedną nazwę handlową.

§ 13. Wodę z otworu lub zespołu otworów doprowadza się do rozlewni wyłącznie za pomocą instalacji wykonanej z materiału spełniającego wymagania określone w przepisach, o których mowa w art. 54 ustawy.

§ 14. 1. Rozlewnie wód lokalizuje się możliwie najbliżej ujęcia wody, w specjalnie do tego celu przeznaczonym budynku lub jego wyodrębnionej części.

2. Rozlewnię wyposaża się w instalację doprowadzającą wodę z ujęcia i ciąg technologiczny, w którym odbywa się przygotowanie wody do rozlewania w opakowania.

3. Woda z ujęcia może być wykorzystana również do innych celów niż określone w ust. 2 pod warunkiem rozdziału poszczególnych instalacji.

4. Jeżeli ciąg technologiczny produkcji wody ma być wykorzystany również do rozlewania napojów bezalkoholowych, państwowy powiatowy inspektor sanitarny określa, w drodze decyzji wydanej w trybie określonym w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy, warunki:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 64, poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286 i Nr 231, poz. 1704, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 253, Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228.

- 1) zapewnienia odpowiedniego stanu sanitarnego ciągu technologicznego przed rozlewem naturalnych wód mineralnych;
- 2) dokumentowania systematycznie prowadzonej kontroli skuteczności procesów mycia i dezynfekcji ciągu technologicznego.

§ 15. 1. Naturalna woda mineralna lub woda źródłana rozlewane do opakowań, posiadające określoną nazwę handlową, mogą być czerpane z określonych zasobów wody podziemnej jednym lub kilkoma otworami, stanowiącymi ujęcie.

2. Dopuszczalne odchylenia od deklarowanej przez producenta na etykiecie zawartości charakterystycznych składników mogą wynosić nie więcej niż $\pm 20\%$.

3. Dopuszcza się łączenie naturalnych wód mineralnych pochodzących z różnych otworów i określanie ich jedną nazwą handlową, jeżeli woda czerpana z tych otworów spełnia te same wymagania w zakresie kwalifikacji chemicznej określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia. W przypadku wód źródłanych woda czerpana z różnych otworów jest wodą tego samego rodzaju.

§ 16. 1. Naturalna woda mineralna i woda źródłana w stanie surowym z ujęcia mogą być poddawane wyłącznie następującym procesom:

- 1) usuwania składników nietrwałych, takich jak: związki żelaza, manganu i siarki (II), poprzez filtrację lub dekantację poprzedzoną ewentualnie napowietrzaniem i sedymentacją osadów;
- 2) usuwania związków żelaza, manganu, siarki (II) i arsenu z niektórych wód poprzez traktowanie wody powietrzem wzbogaconym w ozon tylko w ilości niezbędnej do przeprowadzenia tego procesu;
- 3) usuwania innych niż wymienione w pkt 1 i 2 nietrwałych składników;
- 4) częściowego lub całkowitego usuwania z wody dwutlenku węgla wyłącznie metodami fizycznymi;
- 5) nasycania albo ponownego nasycania wody dwutlenkiem węgla, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane, jeżeli nie spowodują pogorszenia jakości wody pod względem mikrobiologicznym i zmian charakterystycznego składu mineralnego wody.

3. Naturalne wody mineralne i wody źródłane poddane procesom, o których mowa w ust. 1, mogą być używane do produkcji napojów bezalkoholowych.

4. Maksymalne limity dla składników pozostałych (np. ozon) lub powstałych podczas traktowanie naturalnej wody mineralnej i wody źródlanej powietrzem wzbogaconym w ozon określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

5. Traktowanie naturalnych wód mineralnych i wód źródłanych powietrzem wzbogaconym w ozon w celu usunięcia składników, o których mowa w ust. 1 pkt 2, może być stosowane po uprzednim powiadomieniu przez producenta wody właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

6. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 4, dotyczy również procesów innych niż traktowanie powietrzem wzbogaconym w ozon w celu usunięcia składników, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

7. Procesy, o których mowa w ust. 1 pkt 3, mogą być stosowane pod warunkiem, że:

- 1) ich stosowanie jest uzasadnione składem chemicznym danej wody;
- 2) producent wody będzie w stanie zapewnić, że proces ten jest bezpieczny ze względu na jakość tej wody pod względem zdrowotnym;
- 3) woda z ujęcia spełnia wymagania mikrobiologiczne określone w § 4 ust. 3.

8. Nie dopuszcza się:

- 1) odgazowywania wody podziemnej, która została zakwalifikowana jako naturalna woda mineralna wyłącznie ze względu na naturalną zawartość dwutlenku węgla;
- 2) dodawania środków bakteriostatycznych lub stosowania wszelkich innych zabiegów, które mogą zmienić mikroflorę naturalnej wody mineralnej lub wody źródlanej;
- 3) dodawania do naturalnej wody mineralnej innych składników niż dwutlenek węgla.

§ 17. 1. We wszystkich pomieszczeniach rozlewni zapewnia się warunki higieniczne i technologiczne wykluczające:

- 1) wtórne zanieczyszczenie wody podczas gromadzenia wody w zbiornikach, napowietrzania wody i filtracji lub nasycania wody dwutlenkiem węgla, rozlewania wody do opakowań i magazynowania;
- 2) zmiany charakterystycznego składu mineralnego wody.

2. Materiały i wyroby mające bezpośredni kontakt z wodą spełniają wymagania określone w przepisach, o których mowa w art. 54 ustawy.

§ 18. Jeżeli w czasie eksploatacji ujęcia lub rozlewania wody do opakowań nastąpiło jej zanieczyszczenie i woda ta:

- 1) nie odpowiada wymaganiom mikrobiologicznym określonym w § 4 ust. 3 dla wody z ujęcia;
- 2) zawiera składniki niepożądane i szkodliwe dla zdrowia w stężeniu przekraczającym poziomy określone w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia lub inne składniki wskazujące na kontakt wody z zanieczyszczeniem zewnętrznym;
- 3) uległa zmianie w sposób wpływający na jej charakterystyczne właściwości i kwalifikację rodzajową

- producent wody powinien zawiesić produkcję do czasu usunięcia przyczyny zaistniałych zmian.

Rozdział 5

Wody stołowe

§ 19. 1. Wody stołowe w opakowaniach muszą spełniać wymagania:

- 1) mikrobiologiczne, określone w § 4 ust. 3 – 5;
- 2) dotyczące dopuszczalnego poziomu składników chemicznych, których przekroczenie może stanowić ryzyko dla zdrowia publicznego, określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. Składniki mineralne użyte w toku produkcji wody stołowej:

- a) chlorek wapnia,
 - b) chlorek lub siarczan magnezu,
 - c) chlorki, siarczany lub wodorowęglany sodu i potasu
- pod względem czystości chemicznej muszą spełniać wymagania określone dla środków spożywczych.

3. Zawartość składników mineralnych wymienionych w ust. 2 w wodzie stołowej powinna być równa lub wyższa od poziomów określonych w załączniku nr 5 poz. 5-10 i 12 do rozporządzenia.

§ 20. Oceny i kwalifikacje rodzajowe wód stołowych są dokonywane zgodnie z wymogami określonymi w § 4 dla wody źródlanej oraz na podstawie wyników analizy fizykochemicznej wody stołowej w opakowaniu, obejmującej pełen zakres oznaczeń wymienionych w załączniku nr 3 rubryka 3 do rozporządzenia.

§ 21. 1. Wody stołowe są wprowadzane do obrotu pod nazwą „woda stołowa”, która nie może być zastąpiona nazwą handlową (wymyśloną). Jeżeli woda stołowa jest oznakowana nazwą handlową (wymyśloną), to określenie „woda stołowa” jest zamieszczane w bezpośrednim sąsiedztwie tej nazwy czcionką, której wysokość i szerokość stanowią co najmniej połowę wysokości i szerokości największej czcionki nazwy handlowej (wymyślanej).

2. W oznakowaniu wód stołowych podaje się informacje o wchodzących w skład danej wody:

- 1) naturalnej wodzie mineralnej;
- 2) wodzie źródlanej;
- 3) solach mineralnych.

§ 22. Do znakowania wód stołowych stosuje się odpowiednio przepisy § 6 ust. 1, ust. 3 pkt 1 i 3 – 7 oraz § 8 ust. 1 i 2.

§ 23. W zakresie wymagań higienicznych dotyczących pomieszczeń rozlewni wód stołowych stosuje się § 17.

§ 24. Obowiązki producenta wody stołowej, jeżeli w trakcie rozlewania tej wody nastąpiło jej zanieczyszczenie, określa § 18.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 25. Wody stołowe zawierające na etykietach oznakowanie niespełniające wymagań, o których mowa w § 21 ust. 2, wprowadzone do obrotu lub przeznaczone do wprowadzenia do

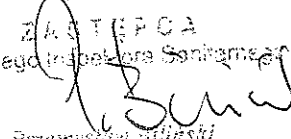
obrotu przed datą wejścia w życie rozporządzenia mogą pozostawać w obrocie przez okres dwunastu miesięcy od daty wejścia w życie rozporządzenia.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁵⁾

Minister Zdrowia

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródłanych i wód stołowych (Dz. U. r. Nr 120, poz. 1256 i Nr 276, poz. 2738), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 105).

DYREKTOR
Departamentu Prawnego

ZASTĘPCA
Głównego Inspektora Sanitarnego

Przemysław Jeliński
www.inforlex.pl

Władysław Piłoni
radca prawny
Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

Strona 13 z 26

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Zdrowia
z dnia 2010 r.
(poz....)

Załącznik nr 1

Składniki naturalnego pochodzenia występujące w naturalnych wodach mineralnych w opakowaniach oraz ich maksymalne poziomy, których przekroczenie może stanowić ryzyko dla zdrowia

Lp.	Składniki	Maksymalne poziomy (mg/l)
1.	Antymon	0,0050
2.	Arsen ogólny	0,010 (łącznie)
3.	Bar	1,0
4.	Bor	5,0
5.	Kadm	0,003
6.	Chrom	0,050
7.	Miedź	1,0
8.	Cyjanki	0,070
9.	Fluorki	5,0
10.	Ołów	0,010
11.	Mangan	0,50
12.	Rtęć	0,0010
13.	Nikiel	0,020
14.	Azotany	50,0/10,0 ¹⁾
15.	Azotyiny	0,1
16.	Selen	0,010

¹⁾ poziom 10,0 (mg/l) odnosi się do naturalnych wód mineralnych wydobywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Wymagania dotyczące metod oznaczania składników wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia

Lp.	Składniki	Dokładność wartości parametrycznej w % (uwaga 1)	Precyzja wartości parametrycznej w % (uwaga 2)	Granica wykrywania w % wartości parametrycznej (uwaga 3)	Uwagi
1.	Antymon	25	25	25	
2.	Arsen	10	10	10	
3.	Bar	25	25	25	
4.	Bor				patrz załącznik nr 1 do rozporządzenia
5.	Kadm	10	10	10	
6.	Chrom	10	10	10	
7.	Miedź	10	10	10	
8.	Cyjanki	10	10	10	uwaga 4
9.	Fluorki	10	10	10	
10.	Ołów	10	10	10	

11.	Mangan	10	10	10	
12.	Rtęć	20	10	20	
13.	Nikiel	10	10	10	
14.	Azotany	10	10	10	
15.	Azotyny	10	10	10	
16.	Selen	10	10	10	

Objaśnienia:

*) Wymagane jest, aby analityczne metody ilościowego oznaczania składników wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia umożliwiały co najmniej pomiar stężenia odpowiadający wartości parametrycznej z określoną dokładnością, precyzją i granicą wykrywania. Niezależnie od czułości zastosowanej metody analitycznej, wynik wyraża się, przynajmniej tą samą liczbą miejsc dziesiętnych, jaka została podana dla maksymalnych stężeń ustanowionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Uwaga 1: Dokładność jest błędem systematycznym i stanowi różnicę między wartością średnią dużej liczby powtórzonych pomiarów a wartością rzeczywistą.

Uwaga 2: Precyzja jest błędem przypadkowym i jest na ogół wyrażana jako odchylenie standardowe (w serii i między seriami) dla próbki wyników ze średniej. Dopuszczalna precyzja jest dwukrotnością względnego odchylenia standardowego.

Uwaga 3: Granicą wykrywania jest stężenie badanego składnika:

- równe trzykrotności względnego odchylenia standardowego w serii próbek o niskich stężeniach oznaczanego składnika,
- albo pięciokrotności względnego odchylenia standardowego w serii próbek wzorcowych.

Uwaga 4: Metoda musi umożliwić oznaczenie łącznej zawartości cyjanków we wszystkich postaciach.

Wzorcowy zakres badań naturalnych wód mineralnych

Wskaźniki jakości wody	Rodzaj i zakres badań			
	Badania wstępne ¹⁾	Badania pełne w związku z oceną i kwalifikacją wody ²⁾	Monitoring ³⁾	Sytuacje wyjątkowe - awaryjne ⁴⁾
1	2	3	4	5
Wskaźniki organoleptyczne	zapach, smak	zapach, smak, mętność, barwa	zapach, smak, mętność, barwa	zgodnie z zaleceniem organów urzędowej kontroli żywności
Wskaźniki fizyczno-chemiczne	przewodność elektryczna, temperatura	przewodność elektryczna, temperatura, pH, radionuklidy	przewodność elektryczna, pH	
Składniki niepożądane i toksyczne w nadmiernych stężeniach	azotyny azotany, amon, ChZT	wszystkie składniki wymienione w zał. nr 1 oraz pestycydy, detergenty, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), polochlorowane bifenyle (PCB)	azotyny, azotany, amon, żelazo, ChZT	zgodnie z zaleceniem organów urzędowej kontroli żywności
Składniki	sód,	amon, lit, sód,	składniki	zgodnie z

podstawowe	wapń, magnez, żelazo, mangan, chlorki, wodorowęglany, siarczany	potas, stront, żelazo, chlorki, fluorki, bromki, siarczany, wodorowęglany, kwas metakrzemowy, dwutlenek węgla	charakterystyczne wymienione w znakowaniu wody	zaleceniem organów urzędowej kontroli żywności
Wskaźniki mikrobiologiczne	bakterie grupy coli, Escherichia coli, ogólna liczba bakterii w temp. 20 – 22°C i 37°C	w zakresie określonym w § 4 ust. 3-5 rozporządzenia		

Objaśnienia:

- ¹⁾ Badania pozwalające na wstępną charakterystykę wody z ujęcia.
- ²⁾ Badania niezbędne do oceny jakości wody z ujęcia, która ma być wykorzystywana do produkcji wody opakowanej oraz wody w opakowaniu przeznaczonej do obrotu.
- ³⁾ Badania kontrolne - systematyczne - wody ujmowanej oraz pobranej w krytycznych punktach kontroli określonych w ramach systemu HACCP wdrożonego w zakładzie.
- ⁴⁾ Badania zalecane w przypadku zmian jakości wody czerpanej z ujęcia.

Kryteria klasyfikacji naturalnych wód mineralnych, wód źródłanych i wód stołowych według pochodzenia i stopnia nasycenia dwutlenkiem węgla¹⁾

1. Według pochodzenia dwutlenku węgla w wodzie:

Naturalne wody mineralne, które wydzielają u źródła lub po rozlaniu do opakowań, samorzutnie i w sposób zauważalny dwutlenek węgla w warunkach normalnych temperatury i ciśnienia (naturalne wody mineralne gazowane (musujące)), dzielą się na trzy kategorie, do których stosuje się, odpowiednio, następujące oznakowanie:

- 1) "naturalna woda mineralna, naturalnie nasycona dwutlenkiem węgla" (gazowana) - dla oznaczenia wody, w której zawartość dwutlenku węgla pochodzącego ze źródła, po ewentualnej dekantacji i butelkowaniu, jest taka sama jak przy ujęciu, a w razie potrzeby woda jest ponownie nasycona pewną ilością dwutlenku węgla pochodzącego z tego samego złoża podziemnego równą ilości utraconej podczas wymienionych procesów²⁾;
- 2) "naturalna woda mineralna wzbogacona dwutlenkiem węgla (CO₂) ze źródła" - dla oznaczania wody, w której zawartość dwutlenku węgla pochodzącego ze złoża podziemnego, po odżelazieniu wody i butelkowaniu, jest wyższa od stwierdzonej przy ujęciu²⁾;
- 3) "naturalna woda mineralna, woda źródłana lub woda stołowa nasycona CO₂" (gazowana) - dla oznaczania wody, która w procesie rozlewania została nasycona CO₂ ze złoża podziemnego lub CO₂ do celów spożywczych.

2. Według stopnia nasycenia dwutlenkiem węgla:

- 1) wody nienasycone dwutlenkiem węgla - niegazowane;
- 2) wody niskonasycone dwutlenkiem węgla - do stężenia 1500 mg/l CO₂;
- 3) wody średnionasycone dwutlenkiem węgla - od 1500 do 4000 mg/l CO₂;
- 4) wody wysokonasycone dwutlenkiem węgla - powyżej 4000 mg/l CO₂.

Objaśnienia:

¹⁾ Klasyfikacja wód stołowych odnosi się do tych wód w opakowaniach.

²⁾ Nie dotyczy wód źródłanych i wód stołowych.

Kryteria klasyfikacji chemicznej stosowane w znakowaniu naturalnych wód mineralnych

Lp.	Określenia	Kryteria
1.	Bardzo niskozmineralizowana	Ogólna zawartość soli mineralnych nie jest większa od 50 mg/l
2.	Niskozmineralizowana	Ogólna zawartość soli mineralnych nie jest większa od 500 mg/l
3.	Wysokozmineralizowana	Ogólna zawartość soli mineralnych jest większa od 1500 mg/l
4.	Zawiera wodorowęglany	Zawartość wodorowęglanów jest wyższa od 600 mg/l
5.	Zawiera siarczany	Zawartość siarczanów jest wyższa od 200 mg/l
6.	Zawiera chlorki	Zawartość chlorków jest wyższa od 200 mg/l
7.	Zawiera wapń	Zawartość wapnia jest wyższa od 150 mg/l
8.	Zawiera magnez	Zawartość magnezu jest wyższa od 50 mg/l
9.	Zawiera fluorki	Zawartość fluorków jest wyższa od 1 mg/l
10.	Zawiera żelazo	Zawartość żelaza dwuwartościowego jest wyższa od 1 mg/l
11.	Kwasowęglowa	Zawartość naturalnego dwutlenku węgla w wodzie przy ujęciu jest wyższa od 250 mg/l
12.	Zawiera sód	Zawartość sodu jest wyższa od 200 mg/l

13.	Odpowiednia dla przygotowania żywności dla niemowląt	Zawartość: - sodu lub chlorków nie jest większa od 20 mg/l - fluorków nie jest większa od 0,7 mg/l - azotynów nie jest większa od 0,02 mg/l - azotanów nie jest większa od 10 mg/l
14.	Odpowiednia dla diety ubogiej w sód	Zawartość sodu jest niższa od 20 mg/l
15.	Może działać przeczyszczająco	Dla wód ocenionych klinicznie zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1
16.	Może działać moczopędnie	Dla wód ocenionych klinicznie

Załącznik nr 6

Maksymalne dopuszczalne zawartości składników pozostałych lub powstałych podczas napowietrzania naturalnej wody mineralnej lub wody źródłanej powietrzem wzbogaconym w ozon

Lp.	Rodzaj składnika	Maksymalne limity ¹⁾ (µg/l)
1.	Ozon rozpuszczony	50
2.	Bromiany	3
3.	Bromopochodne metanu	1

Objaśnienia:

¹⁾ Zgodność z maksymalnymi limitami jest monitorowana przez organy urzędowej kontroli żywności podczas butelkowania lub stosowania innej formy pakowania z przeznaczeniem bezpośrednio dla konsumenta finalnego.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania projektu rozporządzenia wynika ze zmiany upoważnienia zawartego w art. 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914), wprowadzonej ustawą z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 105).

Projekt rozporządzenia wdraża przepisy następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

- dyrektywy Komisji 2003/40/WE z dnia 16 maja 2003 r. ustanawiającej wykaz, stężenia graniczne i wymogi w zakresie etykietowania dla składników naturalnych wód mineralnych oraz warunki zastosowania powietrza wzbogaconego w ozon do oczyszczania naturalnych wód mineralnych i wód źródłanych (Dz. Urz. UE L 126 z 22.05.2003, str. 34; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, Rozdz. 13, t. 31, str. 193),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/54/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie wydobywania i wprowadzania do obrotu naturalnych wód mineralnych (Dz. Urz. UE L 164 z 26.06.2009, str. 45).

W projekcie zawarte są szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać naturalne wody mineralne, wody źródlane i wody stołowe, w tym wymagania mikrobiologiczne, maksymalne dopuszczalne poziomy naturalnych składników mineralnych tych wód, warunki poddawania tych wód procesom usuwania składników lub nasycania dwutlenkiem węgla. Projekt określa również szczególne wymagania dotyczące oznakowania tych wód.

Projektowane rozporządzenie różni się pod względem merytorycznym od obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia nazewnictwem dotyczącym wód źródłanych. Obecnie zamiast pojęcia „naturalne wody źródlane” stosowane jest określenie „wody źródlane”. Zmiana ta jest konsekwencją uwag Komisji Europejskiej i państw członkowskich UE, zgłoszonych w ramach procedury notyfikacji, do projektu rozporządzenia uprzednio procedowanego na podstawie delegacji zawartej w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia przed zmianą delegacji wprowadzoną ustawą z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz niektórych innych ustaw. Na skutek zgłoszonych uwag zmianie uległa delegacja do wydania przez Ministra

Zdrowia przedmiotowego rozporządzenia. Pozostałe zmiany zawarte w projekcie mają charakter redakcyjno-legislacyjny i doprecyzowują przepisy.

W § 21 projektu rozporządzenia wprowadzono również zmianę wynikającą z nowej definicji „wody stołowej” zawartej w art. 3 ust. 3 pkt 51 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, wprowadzonej ustawą z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz niektórych innych ustaw. W § 25 projekt rozporządzenia, w związku z § 21 projektu, znajduje się przepis przejściowy dotyczący oznakowania wód stołowych wprowadzonych do obrotu lub przeznaczonych do wprowadzenia do obrotu przed datą wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, zawierających na etykietach oznakowanie niespełniające wymagań zawartych w § 21 ust. 2 projektu rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia zastąpi obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i wód stołowych (Dz. U. Nr 120, poz. 1256 i Nr 276, poz. 2738).

Ze względu na to, że projekt rozporządzenia zawiera przepisy techniczne dotyczące wód stołowych (rozdział 5) oraz naturalnych wód mineralnych (§ 6 ust. 3 pkt 8 i 10) podlegał uprzednio procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597). Uwagi zgłoszone do projektu przez Komisję Europejską oraz państwa członkowskie, w ramach tej procedury, zostały uwzględnione w jego treści. W związku z tym projekt nie wymaga ponownej notyfikacji.

W pozostałym zakresie projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem UE.

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie obejmuje zakresem regulacji producentów żywności i podmioty wprowadzające do obrotu naturalne wody mineralne, wody źródlane i wody stołowe.

2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji projekt zostanie przekazany związkom i zrzeszeniom przedsiębiorców branży spożywczej zajmujących się produkcją i obrotem żywnością, w tym Radzie Gospodarki Żywnościowej oraz organizacjom konsumentów – Radzie Krajowej Federacji Konsumentów, Stowarzyszeniu Konsumentów Polskich i Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Konsumentów. Wyniki konsultacji zostaną omówionej w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

Projekt zostanie również opublikowany na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337).

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane regulacje nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na zdrowie ludzi

Projektowane regulacje zapewnią odpowiednie wymagania zdrowotne oraz wymagania dotyczące znakowania dla naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych. Tym samym pozytywnie wpłyną na stan zdrowia społeczeństwa.